

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 010970 13 Кж
Бања Лука, 05.9.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Мире Мачкић, у кривичном предмету против оптужених К.Р., због кривичног дјела обљубе над немоћним лицем у покушају из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске и Д.С., због кривичног дјела обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног тужиоца у Бањој Луци, Подружна канцеларија Мркоњић Град, браниоца оптуженог К.Р., адвоката Г.М. из Б.Л. и браниоца оптуженог Д.С., адвоката Д.Т. из Ш., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 010970 13 К од 13.5.2013. године, у сједници вијећа одржаној дана 05.9.2013. године, којој су присуствовали републички тужилац Витомир Солдат и бранилац оптуженог К.Р., а одсуству, уредно обавијештених оптужених и браниоца оптуженог Д.С., донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног тужиоца у Бањој Луци, Подружна канцеларија Мркоњић Град, те бранилаца оптужених К.Р. и Д.С., те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 010970 13 К од 13.5.2013. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 010970 13 К од 13.5.2013. године, оглашени су кривим, оптужени К.Р., због кривичног дјела обљубе над немоћним лицем у покушају из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), и примјеном члана 38. тачка 1. и 39. став 1. тачка 3. истог законског прописа, осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године, те оптужени Д.С. због кривичног дјела обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године. На основу члана 99. став 1. и 96. став 1. и 2. тачке а), е) и ж) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени су обавезани да солидарно накнаде трошкова кривичног поступка у износу од

2.691,00 KM, паушала у износу од по 300,00 KM, као и награду и нужне издатке бранилаца по службеној дужности, чију висину ће суд одредити посебним рјешењем. На основу члана 108. став 1. и 3. ЗКП РС, оштећена Г.П., преко стараоца постављеног рјешењем Центра за ... М.Г., са имовинско правним захтјевом, упућена је на парницу.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили окружни тужилац у Бањој Луци, Подружна канцеларија Мркоњић Град, бранилац оптуженог К.Р., адвокат Г.М. из Б.Л. и бранилац оптуженог Д.С., адвокат Д.Т. из Ш.

Окружни тужилац је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, у дијелу побијане пресуде која се односи на оптуженог Д.С., са приједлогом да се та пресуда преиначи и овом оптуженом, за почињено кривично дјело, изрекне већа казна затвора.

Бранилац оптуженог К.Р. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободе од оптужбе или та пресуда укине. Аргументима из образложења жалбе, указује се на неразумљивост изреке побијане пресуде и њену противријечност са датим разлозима, те изостанак разлога о одлучним чињеницама, првенствено онима који се односе на закључак да је оптужени К.Р. знао да је оштећена душевно болесна особа, те да је тиме почињена повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Оспоравајући правилност чињеничне основе побијане пресуде, указује се на погрешну оцјену спроведених доказа и закључак да је оптужени починио кривично дјело обљубе над немоћним лицем у покушају из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. и у вези са чланом 20. КЗ РС, за које је оглашен кривим том пресудом. Надаље, наглашава се да се ради о покушају дјела и тиме се указује на могућност примјене одредбе члана 38. тачка 1. КЗ РС, и блажег кажњавања.

Бранилац оптуженог Д.С. у жалби није навео основе побијања пресуде, али се аргументима из образложења указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, са тврдњом да оптуженом није прочитан записник након његовог испитивања у истрази, када је изјавио да му је познато да је оштећена душевни болесник, не спорећи да је тај записник потписао, те да је тиме поступљено супротно одредби чланом 65. став 1. ЗКП РС. Оспоравајући правилност чињеничне основе побијане пресуде, указује се на погрешну оцјену спроведених доказа и закључак да је оптужени починио кривично дјело обљубе над немоћним лицем у покушају из члана 194. став 2. у вези са ставом 1., за које је оглашен кривим том пресудом. Изречена казна затвора, по тврдњама из жалбе је престога, а трошкови кривичног поступка су превисоко одмерени. Слиједом наведених аргумената, у жалби је приједлог алтернативно постављен, и то да се побијана пресуда укине или преиначи, не указујући у ком правцу.

Одговор на жалбе није поднесен.

У сједници вијећа, која је, у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС одржана у одсуству уредно обавијештених оптужених и браниоца оптуженог Д.С., републички тужилац је изложио жалбу окружног тужиоца из Бање Луке, Подружна канцеларија Мркоњић Град, остајући код приговора и приједлога из те жалбе. Предложио је да се жалбе бранилаца оптужених одбију, као неосноване. Бранилац оптуженог К.Р. је изложио жалбу, остајући код приговора и приједлога садржаних у њеном образложењу.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Неосновани су жалбени приговори браниоца оптуженог К.Р., у прилог тврдња да је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, чињенични опис радње извршења, онако како је дат у изреци те пресуде, потпуно је јасан и садржи све субјективне и објективне елементе бића кривичног дјела за које су оптужени оглашени кривим. Такав опис радње у свему је усаглашен са разлозима датим у образложењу те пресуде за све одлучне чињенице, па и оне на чији изостанак се указује овом жалбом, а односе се на немоћно стање оштећене, као пасивног субјекта и њену неспособност за отпор, узроковану душевним обољењем, услед којег није могла схватити значај сексуалних радњи. Дајући разлоге за ову одлучну чињеницу, у побијаној пресуди су детаљно анализирани и оцијењени, са аспекта садржаја, искази свједока С.П., директора Центра за ... Ш., свједока Ч.В., који је својим возилом, критичне вечери, довезао оптужене до куће оштећене, те налаз и мишљење вјештака др. Н.З.Р. о душевном здрављу оштећене. Са друге стране, у побијаној пресуди су анализирани искази оптужених, и у складу са обавезом из члана 304. став 7. ЗКП РС, дати су образложени разлози за оцјену њихове вјеродостојности у оном дијелу у којем су противријечни међусобно и другим доказима, дакле, и у оном дијелу који се односи на постојање њихове свијести да је оштећена душевно болесна особа.

Неосновани су и жалбени приговори браниоца оптуженог Д.С., у прилог тврдња да је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са одредбом члана 65. став 1 ЗКП РС. Наиме, из садржаја записника о иситивању осумњиченог Д.С., број 10-2.17/02-Ку-60/06 од 22.11.2006. године ПС Ш., јасно призилази да је тај записник, који је оптужени без примједби потписао, сачињен у складу са одредбом члана 65. став 1. ЗКП РС, са свим упозорењима у погледу права на читање и потписивање записника, а што је у њему и констатовано.

Надаље, овај суд је испитао и приговоре изнесене у жалбама бранилаца оптужених, којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде и закључак да су оптужени починили кривично дјело обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, а оптужени К.Р. и у вези са чланом 20. истог закона, на начин и у вријеме како је то описано у изреци побијане пресуде, налазећи да ти приговори нису основани.

Докази спроведени на главном претресу, у сегменту утврђења чињеница да су оптужени извршили предметно кривично дјело, и по оцјени овог вијећа, представљају поуздану основу за такав закључак. Ту се, прије свега, имају у виду исказ свједока С.П. из Центра за ... Ш., који је лично познавао оштећену и

појаснио да је она у више наврата покушавала паљевине у селу, да су имали дојаве од полиције упућене од стране грађана да понашање оштећене није у складу са прихваћеним нормана друштва (скида се гола, вришти, посипа бензином објекте), ради чега је Центар предузео мјере да се она смјести у Социјално геријатријски центар затвореног типа, гдје је смјештена и њена мајка, те исказ свједока Ч.В., који је довезао својим возилом, критичне ноћи, оптужене до куће оштећене (коју од раније није познавао), те уочавајући понашање оштећене током полних радњи са Д.С., а затим и са оптуженим К.Р., закључио да оштећена "није баш душевно нормална". Искази ових сведока, били су предмет савјесне и садржајне анализе од стране првостепеног суда, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, дакле, појединачно и у међусобној повезаности са другим доказима, првенствено са налазом вјештака др. Н.З.Р. и датим мишљењем да код оштећене постоји душевно обољење, психоза из шизофреног круга, које има хронични ток (лијечена током 1997. године у Општој болници Ш.1, са шифром и дијагнозом која по међународној класификацији представља психијатријски поремећај и тешко трајно душевно обољење), са лако уочљивим визуелним манифестацијама.

Цијенећи наведено, аргументима из жалби бранилаца оптужених, не може се оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак садржан у образложењу побијане пресуде, да се физички изглед оштећене (потпуна хигијенска запуштеност), праћен симптомима душевне болести са визуелним манифестацијама, могао лако уочити и у току вербалног контакта са оштећеном. Тиме је постојање свијести код оптужених Д.С. и К.Р. о душевној болести оштећене и њеном немоћном стању за пружање отпора, са аспекта схватања полних радњи, и по оцјени овог суда, правилно утврђено, па тиме и постојање битних елемената кривичног дјела обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставим 1. КЗ РС.

Без основа су и они аргументи из жалбе браниоца оптуженог К.Р., којима се, у оквиру чињеничне основе побијане пресуде, оспорава правилност закључка да је овај оптужени, критичне прилике у породичној кући оштећене, а након што је Д.С. имао полни однос са оштећеном, и он покушао извршити обљубу над њом. Чињенична утврђења у овом сегменту, правилно су заснована на исказу свједока Ч.В., као непосредног очевица сексуалног чина и конкретних радњи од стране оба оптужена, критичне ноћи у кући оштећене, те налазу и мишљењу вјештака З.О. са резултатима ДНК вјештачења узорака биолошких трагова изузетих са мушких гаћа, пронађених приликом увиђаја у кући оштећене, и утврђене потпуне подударности са ДНК профилем оптуженог К.Р..

За закључак о одлучним чињеницама при оцјени вриједносног значаја проведених доказа, у побијаној пресуди су дати детаљни и јасно образложени разлози. Те разлоге, као ваљано образложење, прихвата овај суд у цјелости и без основа су жалбени аргументи бранилаца оптужених, којима се оспорава правилност у оцјени, са једне стране исказа наведених свједока, вештака и објективних доказа, те са друге стране исказа оптужених.

Слиједом наведеног, на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, правилно је примјењен Кривични закон, када су радње оптужених,

чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, а у односу на оптуженог К.Р. и у вези са чланом 20. истог законског прописа.

Како се повреда Кривичног закона, као жалбени основ браниоца оптуженог К.Р. заснива на тврдњи о чињеничним недостацима пресуде, који из наведених разлога нису почињени, то ни овај жалбени основ побијања пресуде, није прихваћен, као основан.

Овај суд је испитао побијану пресуду и у одлуци о казни, а у вези са приговорима изнесеним у жалбама тужиоца и бранилаца оптужених, налазећи да ни ти приговори нису основани.

У поступку одмјеравања казне, у складу са одредбом члана 37. став 1. КЗ РС, правилно је првостепени суд утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности, у односу на сваког од оптужених, а које су од значаја за висину казне и о томе дао ваљано образложене разлоге у побијаној пресуди. Свим тим околностима, које се у жалбама поново апострофирају, по оцјени овог вијећа, у поступку индивидуализације казне, првостепени суд је дао правилан значај.

Имајући у виду законом прописане казне затвора за кривично дјело обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС (3 до 15 година), те све утврђене олакшавајуће околности, овај суд налази да казна затвора у трајању од 2 (двје) године, изречена оптуженом К.Р., је правилно одмјерена. Ова казна је ублажена, у складу са чланом 38. тачка 1. КЗ РС, и по оцјени овог суда представља потребну мјеру казне за остварење сврхе кажњавања из одредбе члана 28. КЗРС, посебно када се цијене све друге околности образложене у побијаној пресуди, првенствено досадашња осуђиваност. Ради тога су аргументи и приједлог из жалбе његовог браниоца, да се казна смањи, неосновани.

Казна затвора у трајању од 3 (три) године, изречена оптуженом Д.С., у границама је законом прописане казне за почињено дјело и представља потребну мјеру казне, првенствено са аспекта протеча времена од извршења дјела (2006. године), за остварење сврхе кажњавања у свим њеним сегментима, прописаним у одредби члана 28. КЗ РС. Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени олакшавајућих и отежавајућих околности, овај суд прихвата као ваљане, ради чега су без основа супростављени приједлози из жалбе тужиоца да се изрекне већа казна затвора и браниоца оптуженог, да се та казна смањи.

Одлука о трошковима кривичног поступка, правилно је донесена на основу одредбе члана 99. став 1. и 96. став 1. и 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС, и у образложењу побијане пресуде су специфицирани сви трошкови, тако да су приговори из жалбе браниоца оптуженог Д.С., и тврдња да су ови трошкови, превисоко одмјерени, без основа.

Како из наведених разлога жалбе окружног тужиоца у Бањој Луци, Подружна канцеларија у Мркоњић Граду и бранилаца оптужених нису основане, то је примјеном члана 327. ЗКП РС, одлучено као у изреци ове пресуде.

Записничар

Мира Мачкић

Предсједник вијећа

Др Вељко Икановић

За тачност отправка овјера
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић